

31545.1390

januari 1983
voor Cultuurtechniek en Waterhuishouding
Wageningen

**BIBLIOTHEEK
STARINGGEBOUW**

ONDERWERPEN IN HET BESCHRIJVINGSBILJET VAN DE
LANDBOUWTELLINGEN VAN MEI 1970 TOT EN MET MEI 1983

D. Slothouwer

BIBLIOTHEEK DE HAFF
Droevendaalsesteeg 3a
Postbus 241
6700 AE Wageningen

Nota's van het Instituut zijn in principe interne communicatiemiddelen, dus geen officiële publikaties. Hun inhoud varieert sterk en kan zowel betrekking hebben op een eenvoudige weergave van cijferreeksen, als op een concluderende discussie van onderzoeksresultaten. In de meeste gevallen zullen de conclusies echter van voorlopige aard zijn omdat het onderzoek nog niet is afgesloten. Bepaalde nota's komen niet voor verspreiding buiten het Instituut in aanmerking

1790539

16 FEB. 1998

I N H O U D

	blz.
1. ALGEMEEN	1
2. DE LANDBOUWTELLINGEN	2
2.1. Enkele algemene begrippen	3
3. TOELICHTING BIJ DE VRAGEN	4
3.1. Gegevens bedrijfshoofd	4
3.2. Arbeidskrachten	5
3.3. Vee­stapel	6
3.4. Tuinbouw open grond	8
3.5. Tuinbouw onder glas	9
3.6. Akkerbouw	11
3.7. Bedrijfsindeling	12
4. LIJST MET ONDERWERPEN	14
4.1. Gegevens bedrijfshoofd	14
4.2. Arbeidskrachten	15
4.3. Vee­stapel	16
4.4. Tuinbouw open grond	17
4.5. Tuinbouw onder glas	19
4.6. Akkerbouw	20
4.7. Bedrijfsindeling	21
4.8. Werktuigen, machines en brandstof	22
4.9. Overige gegevens	23
LITERATUUR	24

1. ALGEMEEN

Bij de voorbereiding van het onderzoek naar de optimalisatie van het regionale waterbeheer in gebieden met tegengestelde belangen (Zuidelijke Peelstudie), is gebleken dat een overzicht van de gestelde vragen bij de landbouwtellingen in de afgelopen jaren niet aanwezig is. De behoefte aan een overzicht deed zich in deze fase van het onderzoek duidelijk voelen. De vragenlijst van de landbouwtellingen wordt namelijk ieder jaar herzien. Het is bovendien gebruikelijk een bepaalde vraag, bijvoorbeeld een uitgebreide vraag over de ingezette arbeid, slechts periodiek op te nemen. Soms ook worden actuele vragen ingelast (brandstof, berekening).

Mede ten behoeve van toekomstig onderzoek, waarbij de landbouwtellingen mogelijk als gegevensbron dienst kunnen doen is het overzicht, dat op verzoek van de projectleiding van de Zuidelijke Peelstudie is samengesteld, in de vorm van een nota uitgebracht.

In hoofdstuk 4 zijn de vragen uit de landbouwtellingen van 1970 tot en met 1983, verdeeld over een aantal categoriën, opgenomen. Het betreft hier zowel de vragen die jaarlijks terugkomen als de vragen die een enkele maal zijn gesteld. Om de overzichten niet nodeloos ingewikkeld te maken zijn een aantal sub-vragen weggelaten. In de toelichting op de vragen (hoofdstuk 3) wordt op enige aspecten van de landbouwtelling zelf en de enquêtevragen wat nader ingegaan. Hierbij is onder meer de handleiding bij de vragenlijsten van de landbouwtelling van 1980 geraadpleegd. De toelichting in deze nota blijft beperkt tot de hoofdzaken van de vragen die min of meer ieder jaar worden gesteld. Met name de vragen betreffende machines, werktuigen, brandstof (par. 4.8.) en de overige gegevens (par. 4.9.) zijn zo incidenteel dat hierop geen toelichting wordt gegeven. Wanneer men dieper op de vraagstelling in wil gaan verdient het aanbeveling het formulier zelf en/of de daarbij behorende toelichting te raadplegen.

2. DE LANDBOUWTELLINGEN

Al ongeveer 50 jaar worden in mei landbouwtellingen gehouden met het doel een volledig en zo nauwkeurig mogelijk inzicht te verkrijgen in de structuur van de Nederlandse landbouwbedrijven. De tellingen worden uitgevoerd onder toezicht van het Ministerie van Landbouw door de STULM*. Het CBS is belast met de verwerking en publicatie van de gegevens.

De telling strekt zich uit over de bedrijven van personen (rechtspersonen inbegrepen), die in de landbouw geheel of gedeeltelijk hun bestaan vinden, voor zover het hoofdbedrijfsgebouw in Nederland is gelegen.

Van de bedrijven in de grensgemeenten met bedrijfsgebouwen respectievelijk hoofdbedrijfsgebouwen in Nederland en een deel van de bijbehorende gronden in het buitenland gelegen, worden zowel de in Nederland als de in het buitenland gelegen gronden opgenomen met de daarop geteelde gewassen en de veestapel. Daarentegen blijven geheel buiten beschouwing de bedrijven in de grensgemeenten met bedrijfsgebouwen respectievelijk hoofdbedrijfsgebouwen in het buitenland en een deel der bijbehorende gronden in Nederland gelegen.

Onder een bedrijf worden niet alleen verstaan de gronden in eigendom of pacht, met de zich daarop bevindende gebouwen, maar eveneens gehuurde losstaande gebouwen welke als bedrijfsruimte in gebruik zijn, alsmede zaaiklaar gehuurd land, zelfs als dit buiten de gemeente ligt. Wanneer het bedrijf geheel uit gehuurd land bestaat, worden ook dan alle gegevens welke op de totale gehuurde oppervlakte betrekking hebben, op het formulier van de geregistreerde verantwoord. Voor elk bedrijf wordt slechts één registratienummer gebruikt.

Grond welke op het moment van de telling in beheer is bij de ruilverkavelingscommissie wordt niet tot het oorspronkelijke bedrijf gerekend. Deze gronden evenals de daarop geteelde gewassen, worden gezamenlijk opgegeven door de secretaris van de betrokken ruilverkavelingscommissie.

Zonder schriftelijke machtiging van de betrokken telplichtige, mogen de verstrekte gegevens in geen geval aan derden worden doorgegeven voor het opleggen van heffingen, contributies, en dergelijke. Deze ge-

* Stichting tot Uitvoering van Landbouwmaatregelen

heimhouding geldt derhalve ook voor fiscale doeleinden (belastingen). Een en ander is verboden ingevolge artikel 50 van de Landbouwwet.

2.1. E n k e l e a l g e m e n e b e g r i p p e n

Contractteelt

Land waarop gewassen op contract worden geteeld komt op naam van de teler en niet op naam van degene voor wie het gewas wordt geteeld.

Deelteelt

Land, dat gebruikt wordt voor de teelt van akkerbouw- en tuinbouwgewassen in deel- of halfteelt wordt gerekend tot het bedrijf van degene, die het in gebruik heeft (deelnemer).

Zaaiklaar gehuurd land

Formeel wordt onder zaaiklaar gehuurd land verstaan het land, dat wordt verhuurd nadat hierop tenminste één van de eerste werkzaamheden, zoals het bemesten, het ploegen en eventueel het zaaien en andere voorjaarswerkzaamheden, door de verhuurder zijn verricht, terwijl de overige werkzaamheden te weten de verpleging en het oogsten van het gewas ten laste van de huurder komen. Het is echter de bedoeling dat ook het overige los land, dat voor één jaar wordt verhuurd, als zaaiklaar verhuurd land wordt behandeld. Onder overig los land voor één jaar gehuurd wordt verstaan land dat geheel geen voorbereiding heeft ondergaan. Dat kan zijn grasland, hooiland, akkerland of tuinland dat niet is geploegd, niet bemest en dergelijke (stoppelbloot).

Zaaiklaar verhuurd land wordt gerekend tot het bedrijf van de huurder, met uitzondering van zaaiklaar verhuurd vlasland, dat tot het bedrijf van de verhuurder wordt gerekend.

Standaardbedrijfseenheden

De omvang van een agrarisch bedrijf en van de afzonderlijke productierichtingen binnen een bedrijf kan worden uitgedrukt in sbe (= standaardbedrijfseenheden). Een sbe komt overeen met een bepaald bedrag aan toegerekende factorkosten (arbeid, rente en netto-pacht) in een basisperiode bij een doelmatige bedrijfsvoering en onder normale omstandigheden (LEI, 1976).

Sinds de landbouwtelling in mei 1970 worden slechts die bedrijven in de statistische verwerking betrokken welke een berekende bedrijfsomvang hebben van 10 sbe's of meer. Ter bepaling hiervan worden alle bij het CBS geregistreerde bedrijven, ook zij waarvan de bedrijven kleiner zijn dan 10 sbe's, geënquêteerd.

3. TOELICHTING BIJ DE VRAGEN

3.1. G e g e v e n s b e d r i j f s h o o f d

Geboortejaar bedrijfshoofd

Van een persoonlijke onderneming is het geboortejaar van het (oudste) bedrijfshoofd vermeld.

Voor niet-persoonlijke ondernemingen is in deze rubriek het geboortejaar van de bedrijfsleider ingevuld.

Tot de niet-persoonlijke ondernemingen worden onder andere gerekend bedrijven van publiekrechtelijke lichamen zoals rijk, gemeenten, waterschappen enzovoort alsmede besloten en naamloze vennootschappen, commanditaire vennootschappen, coöperaties, stichtingen en andere rechtspersonen van het burgerlijk recht zoals kloosters, KI-verenigingen en dergelijke.

Hoofdberoep en nevenberoep

Als hoofdberoep wordt beschouwd het beroep, waarvan de uitoefening het grootste deel van de dagtaak vormt, Wanneer het hoofdberoep een agrarisch beroep is dan geldt als nevenberoep het beroep, waaraan naast het hoofdberoep de meeste tijd wordt besteed.

Eén van beide - hetzij het hoofdberoep, hetzij het nevenberoep - moet agrarisch zijn, een eventuele derde beroepsbezigheid komt niet in aanmerking. Dit betekent dat wanneer het hoofdberoep een niet-agrarisch beroep is, het nevenberoep wel agrarisch moet zijn; en omgekeerd is het nevenberoep niet-agrarisch dan moet het hoofdberoep agrarisch zijn.

Onder een agrarisch beroep vallen diegenen, die als zelfstandige in de veehouderij, akkerbouw en/of tuinbouw geheel of gedeeltelijk hun bestaan vinden.

Bedrijfsopvolging

Deze rubriek is alleen van toepassing op zelfstandige bedrijfs-
hoofden van 50 jaar en ouder met een agrarisch hoofdberoep.

3.2. A r b e i d s k r a c h t e n

Onder "arbeidskrachten voor land- en tuinbouwwerkzaamheden" ver-
staat men alle personen van 16 jaar en ouder, die in de 12 maanden
voorafgaande aan de opname van de telling, land- of tuinbouwwerkzaam-
heden hebben verricht, ongeacht of zij daarvoor worden betaald of niet.
Loonwerkers en arbeidskrachten van werktuigencoöperaties zijn niet bij
de individuele bedrijven opgenomen.

Regelmatig werkzame arbeidskrachten

Dit zijn personen van 16 jaar of ouder, die in de 12 maanden voor-
afgaande aan de opname van de telling, ongeacht de duur van de weke-
lijkse arbeidstijd, iedere week land- en/of tuinbouwwerkzaamheden op
het bedrijf hebben verricht.

Hiertoe worden ook gerekend personen, die slechts gedurende een
deel van het jaar regelmatig iedere week hebben gewerkt als gevolg
van een aantal nader omschreven omstandigheden zoals verlof, militaire
dienst, brand, ziekte, het bereiken van de 16-jarige leeftijd in het
betreffende jaar, etc.

Regelmatig werkzame personen zijn steeds opgegeven ook al hebben
zij de laatste werkdag vóór de teldatum niet op het bedrijf van de tel-
plichtige gewerkt. Heeft echter een bedrijfshoofd, dan wel zijn zons
of dochters, tevens het gehele jaar door op een ander land- of tuin-
bouwbedrijf gewerkt dan zijn zij, ter voorkoming van dubbeltellingen,
op het eigen bedrijf niet medegeteld.

Niet regelmatig werkzame arbeidskrachten

Hiertoe zijn gerekend de personen van 16 jaar of ouder, die in de
12 maanden voorafgaande aan de opname van de telling, niet iedere week
land- en/of tuinbouwwerkzaamheden op het bedrijf hebben verricht.

De arbeidsonderbrekingen mogen niet zijn veroorzaakt als gevolg van
de reeds hiervoor onder regelmatig werkzame arbeidskrachten vermelde
omstandigheden.

Zowel de regelmatig als de niet regelmatig werkzame arbeidskrachten worden onderscheiden in gezinsarbeidskrachten en niet-gezinsarbeidskrachten.

3.3. V e e s t a p e l

Opgegeven zijn alle dieren, die op de dag dat de telplichtige de bedrijfsgegevens verstrekt op zijn bedrijf aanwezig zijn, ongeacht of deze zijn eigendom zijn of niet, dus ook de dieren, welke op contract of voor verzorgingsloon voor derden worden gemest of aangehouden, met uitzondering van het ingeschaarde vee, dat door de eigenaar dient te worden opgegeven.

Jongvee

In deze rubrieken is alleen het jongvee vermeld, dat als gebruiksvee wordt aangehouden.

Mestkalveren en ander jongvee dat wordt aangehouden als mest- en weidevee is hieronder dus niet opgenomen.

Melk- en kalfkoeien

Hiertoe zijn gerekend koeien, welke ten minste één keer gekalfd hebben en voor de melkproductie, dan wel voor de fokkerij worden gehouden. Ook een koe, welke enige tijd droog staat voor zij weer kalft, behoort hiertoe. Een drachtige vaars wordt tot het moment van afkalven tot het jongvee gerekend.

Koeien, welke gemest worden en gedurende de mesttijd worden gemolken, zijn als melk- en kalfkoeien beschouwd.

Mestkalveren

In deze rubriek zijn alleen kalveren vermeld, die in hoofdzaak met volle melk, met ondermelk en meel, dan wel met "kunstmelk" worden opgefokt en in het algemeen vóór de leeftijd van 6 maanden worden geslacht.

Mest- en weidekoeien 2 jaar en ouder

Koeien welke worden vetgemest of vetgeweid na één of meer malen te hebben gekalfd, zijn in deze rubriek opgenomen. Indien zij gedurende

de mesttijd worden gemolken, zijn deze opgenomen onder "melk- en kalfkoeien".

Totale hokcapaciteit mestkalveren

In deze rubriek is de hokruimte vermeld, uitgedrukt in aantal dieren dat daarin tegelijkertijd gemest kan worden, en die het hele jaar voor de kalvermesterij beschikbaar is.

Opfokzeugen 50 kg en meer

Hiertoe worden gerekend de jonge zeugen van 50 kg en meer, die worden aangehouden met de bedoeling om deze voor de fokkerij te bestemmen, nog niet zijn gedekt of kunstmatig geïnsemineerd en nog nooit hebben gebigd.

Gedekte zeugen, zowel kennelijk als niet-kennelijk drachtig

Niet-kennelijk drachtige zeugen zijn zeugen welke gedekt, dan wel kunstmatig zijn geïnsemineerd en nog geen duidelijke tekenen van drachtigheid vertonen ("zomen" enz.).

Zeugen bij de biggen

Deze rubriek omvat alle zeugen wier toom biggen nog niet is gespeend. Is deze rubriek ingevuld dan moet tevens een opgave voorkomen in rubriek "biggen nog bij de zeug".

Overige fokzeugen

In deze rubriek zijn opgenomen:

1. de zeugen welke gedekt of kunstmatig geïnsemineerd zijn, doch niet drachtig zijn geworden en nog niet weer gedekt of kunstmatig geïnsemineerd;
2. de zeugen, waarvan de biggen zijn gespeend en die nog niet opnieuw zijn gedekt of kunstmatig geïnsemineerd.

Totale hokcapaciteit mestvarkens

Evenals bij de mestkalveren is ook hier het totaal aantal varkens dat tegelijkertijd gemest kan worden opgegeven.

Ook hier geldt hetzelfde als bij de kalvermesterij. Is de ruimte voor het mesten van varkens niet het gehele jaar beschikbaar zodat men van gelegheidsmesterij kan spreken, dan is bij het betreffende formulier de hokcapaciteit niet ingevuld, doch een horizontaal streepje geplaatst: in ieder geval geen nul.

Kippen en eenden

Indien het aantal kippen op de teldatum op het bedrijf aanwezig, minder dan 25 bedraagt en het duidelijk is dat vlees of eieren van deze dieren voornamelijk bestemd zijn voor consumptie door eigen gezin of personeel, dan zijn deze dieren en ook de hokcapaciteit niet opgegeven.

Kalkoenen

In de rubriek dienen alleen die kalkoenen te worden opgegeven, welke gemest worden en in het algemeen in de leeftijd van 8-22 weken worden geslacht.

3.4. T u i n b o u w o p e n g r o n d

Alleen die tuinbouwgewassen zijn opgegeven, welke verhandeld zullen worden, of voor de conserven- en diepvriesindustrie (dus niet voor eigen consumptie) worden geteeld.

De teelt van tuinbouwgewassen door kloosters, gestichten en andere dergelijke gemeenschappen wordt eveneens als handelsteelt beschouwd en is als zodanig opgegeven.

Oppervlakten, welke aanvankelijk onder glas worden geteeld en waarvan het glas is gelicht tijdens de opname van de telling en waarvan de oogst nog niet heeft plaats gevonden, zijn opgenomen als tuinbouw open grond. Dit geldt ook voor teelten, welke aanvankelijk onder plastic werden geteeld en waarvan het plastic tijdens de opname van de telling is verwijderd.

Wanneer een oppervlakte op de datum van de telling nog niet is geplant of ingezaaid, is het gewas opgegeven, dat men van plan was alsnog te zaaien of te planten.

Alleen wanneer de oppervlakte voor het lopende oogstjaar niet meer zal worden beteeld dient deze onder "Braakland" te worden opgenomen.

Leeg boilenland waarop geen andere teelt in het betreffende jaar plaatsvindt, dient dus onder meer in deze rubriek te zijn begrepen.

Pit- en steenvruchten

De oppervlakte geeft aan de boomgaarden met handelsproductie waarvan de hoofdteelt de boomgaard betreft. Is de onderteelt de hoofdteelt, dan is deze oppervlakte elders vermeld en is de oppervlakte van de boomgaard niet als zodanig opgegeven.

Boomkwekerijgewassen open grond

Onder boomkwekerijgewassen verstaat men de teelt van winterharde houtgewassen, die in hun geheel worden verhandeld.

Kerst dennen worden niet tot de boomkwekerijgewassen gerekend, daar zij niet in hun geheel worden verhandeld. In voorkomende gevallen is de desbetreffende oppervlakte vermeld onder "Overige gronden".

De teelt van rozebottels voor de conservenindustrie is onder "Klein fruit" vermeld.

Tot de boomkwekerijgewassen open grond worden ook gerekend de boven op de grond geteelde gewassen in containers (plastic potten, zakken e.d.).

Vaste planten open grond

Tot de vaste planten worden gerekend overblijvende vollegrondspflanzen, waarvan de ondergrondse delen geen bollen of knollen zijn, terwijl de bovengrondse delen in het najaar afsterven en in het daarop volgende voorjaar weer opgroeien.

Bloembollen en -knollen

Hieronder is de oppervlakte opgenomen, welke met bloembollen en -knollen is bezet, voor zover de geogste bollen en knollen droog worden verhandeld.

3.5. T u i n b o u w o n d e r g l a s

Wanneer hieronder sprake is van tuinbouw onder glas, worden hiermede ook de teelten in kassen bedekt met plastic bedoeld.

De oppervlakten van die gewassen, welke aanvankelijk onder glas of plastic (w.o. ook plastic tunnels) werden geteeld en waarvan het glas is gelicht of het plastic is verwijderd tijdens de opname van de telling en waarvan de oogst nog niet heeft plaatsgevonden, zijn opgenomen bij "Tuinbouw open grond".

Als een oppervlakte onder glas ten tijde van de opname niet is be- teeld, dan dient de eerstvolgende teelt, die voor eind augustus van het opnamejaar wordt ingezet, te zijn opgegeven.

Groenten onder glas

Groenten verwarmd door heteluchtkachels zijn tot "verwarmd" gere- kend. Groenten welke tijdens de teelt gedurende een periode van ten- minste 2 opeenvolgende weken op enigerlei wijze via vaste of verplaats- bare installaties kunstmatig werden verwarmd, zijn vermeld in de ru- briek "verwarmd", ook al is de verwarmingsinstallatie op de datum van de telling niet meer in gebruik.

Het bestrijden van nachtvorst dan wel incidentele bijverwarming (van ten hoogste 2 opeenvolgende weken) door heteluchtkachels wordt als "koude teelt" beschouwd.

Voor de vaststelling van de oppervlakte van de gewassen onder plat- glas, is de volgende omrekeningsfactor gebezigd: 1 raam = $1,66 \text{ m}^2$.

Fruit onder glas

In deze rubriek is de oppervlakte fruit onder glas opgenomen waar- bij de eventuele onderteelt buiten beschouwing is gebleven.

Boomkwekerijgewassen en vaste planten onder glas

Deze rubriek omvat tevens de oppervlakte stekmateriaal van winter- harde houtachtige gewassen, welke later in de volle grond worden uit- gezet en bestemd zijn om in hun geheel te worden verhandeld (zie "boom- kwekerijgewassen open grond").

Het kan voorkomen dat stekmateriaal van vaste planten open grond in kassen wordt voorgetrokken. In dit geval wordt de oppervlakte bezet met stekmateriaal in rubriek "Boomkwekerijgewassen en vaste planten onder glas" vermeld.

3.6. A k k e r b o u w

Opgegeven zijn de akkerbouwgewassen, waarmede de grond op het tijdstip van de telling is bezet. In de opgave zijn tevens begrepen de gewassen welke op contract voor een ander worden geteeld.

Wanneer echter een perceel op de datum van de telling nog niet is beteeld, maar de telplichtige het voornemen heeft daarop voor het lopende oogstjaar tot en met april van het volgende jaar alsnog een gewas te telen, dan is dit gewas eveneens opgegeven, ook al moet dit nog worden uitgezaaid. Deze percelen mogen derhalve in geen geval als braakland opgegeven zijn.

Stoppelgewassen, welke na het ruimen van het hoofdgewas zullen worden verbouwd, blijven buiten beschouwing, evenals de gewassen uitgezaaid onder dekvrucht, waarvan alleen de dekvrucht wordt vermeld.

Granen

Hiertoe worden gerekend de granen, welke voor de korrel worden geteeld. Onder mengsels van granen, dienen derhalve de mengsels van uitsluitend granen tevens te worden opgenomen de mengsels van granen met peulvruchten, voor zover deze althans in rijpe toestand zullen worden geoogst.

Koolzaad

Onder koolzaad wordt ook gerekend boterzaad en raapzaad, waarvan de opbrengst bestemd is voor oliewinning.

Vlas

Als regel dienen gewassen op zaaiklaar verhuurd land te worden opgegeven door degenen, die dit land hebben gehuurd. Een uitzondering hierop vormt echter het zaaiklaar verhuurde vlasland, dat door de verhuurder dient te worden opgegeven. Dit is gedaan omdat veel zaaiklaar vlasland wordt gehuurd door in België woonachtige personen, die in het geheel niet of moeilijk bereikbaar zijn voor het verstrekken van een opgave, waardoor geen juist beeld zou worden verkregen van de in Nederland verbouwde oppervlakte vlas.

Consumptie- en voederaardappelen

Aardappelen, welke in de voedingsmiddelenindustrie verwerkt worden tot chips, patat-frites, aardappelcroquetten, enz. zijn onder consumptie-aardappelen opgenomen.

Aardappelen die verwerkt worden in de aardappel-zetmeelindustrie zijn onder fabrieksaardappelen opgenomen.

3.7. B e d r i j f s i n d e l i n g

Blijvend grasland

Hieronder is ook opgenomen het gras van dijken, uiterwaarden en wegbermen, voor zover dit tot een bedrijf behoort.

Tijdelijk grasland

Als tijdelijk grasland wordt beschouwd grasland, dat in de normale vruchtwisseling is opgenomen en derhalve is bestemd om binnen 5 jaar te worden gescheurd.

In deze rubriek is ook opgegeven de oppervlakte grasland, welke bestemd is om als graszoden of -rollen voor tuin- of platsoenaanleg te worden verhandeld.

Gras in de boomgaard, dat niet wordt geweid of gehooïd, maar na het maaien blijft liggen, is buiten beschouwing gelaten.

Braakland

Percelen die niet voor de oogst van het lopende oogstjaar (mei t/m april van het volgende kalenderjaar) worden ingezaaid zijn als braakland opgegeven. Tot het braakland wordt ondermeer het leeg bollenland gerekend.

Evenzo wordt tot braakland gerekend die oppervlakte, waarop in juni of juli aardbeien zullen worden gepoot, die echter na april zullen worden geoogst.

Kadastrale en gemeten maat

Onder gemeten maat wordt verstaan de oppervlakte beteelbare grond (paden en voren inbegrepen).

De oppervlakte cultuurgrond kadastrale maat omvat, behalve de cultuurgrond gemeten maat, nog de oppervlakten van de sloten, de niet-verharde wegen en de houtwallen, welke de beteelbare oppervlakte doorsnijden en begrenzen, van maximaal 4 meter breed (slechts voor zover de grond kadastraal tot het bedrijf behoort).

Overige gronden

Hieronder wordt onder meer vermeld de oppervlakte van de bedrijfsgebouwen en het erf, verder tuin voor eigen gebruik, bos, grienden, wegen, woeste grond, heide, riet, biezten, kwelders, schorren, vijvers, vennen, houtwallen en sloten breder dan 4 meter, grond voor kampeerdoeleinden, enzovoort.

Overige gegevens

T e e l t v a n g r o e n t e n i n d e o p e n g r o n d. De vraag is van toepassing op de bedrijven met akkerbouw en/of groenten in de open grond en/of braakland. Speciaal telers van vroege aardappelen hebben in veel gevallen een na-cultuur van groenten.

4. LIJST MET ONDERWERPEN

4.1. Gegevens bedrijfshoofd

Landbouwtelling mei	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Geboortjaar (oudste) bedrijfs h oofd														
- hoofdberoep	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- nevenberoep	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
hoofdberoep agrariër zonder nevenberoep														
- landbouwer/veehouder												x	x	x
- tuinder/kweker												x	x	x
- champignonkweker												x	x	x
hoofdberoep agrariër met nevenberoep of hoofdberoep niet agrariër met agrariër nevenberoep														
rechtspositie bedrijfs h oofd:														
- is bedrijfs h oofd nat. pers.						x				x				x
- dagelijks leiding bedrijf						x				x				x
werkzaamheden buiten het bedrijf														
- bedrijfs h oofd heeft betaald nevenberoep						x				x				x
- meewerkende echtgenote idem						x				x				x
- meewerkende gezinsleden idem						x				x				x
(agr.) schoolopleiding bedrijfs h oofd														
boekhouding		x												
landbouwcoöperatie		x												
bedrijfsopvolger > 15 of > 16 jaar														
- schoolopleiding											x			x
- werkzaam landbouw/tuinbouw											x			x
- niet werkzaam											x			x
- leeftijd											x			x
- geslacht											x			x

4.2. Arbeidskrachten

Landbouwtelling mei	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Gezinsarbeidskrachten 1)														
> 15 uur per week		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	
- bedrijfshoofd		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	
- echtgenote		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	
- inwonende kinderen		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	
- overige inwonende familieleden		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	
< 15 uur per week, indeling als hiervoor		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	
5 klassen ¹⁾ . indeling als hierboven														X
Niet gezinsarbeidskrachten 1)														
> 15 uur per week														
- uitwonende kinderen														X
- overigen														X
- uitwonende kinderen en overigen		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	
< 15 uur per week														
- uitwonende kinderen en overigen		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	
5 klassen ¹⁾														X
Uitgebreide arbeidskrachtentelling														
ook: - leeftijd														
- arbeidstijd: weken en gem. uur/week		X	X			X	X			X	X			
bij niet regelmatig werkzaam														
- leeftijd		X	X			X	X			X	X			
- aantal arbeidsdagen		X	X			X	X			X	X			
- aantal personen in week van 28 maart - 3 april 1983														X
aantal werkzame personen op agr. loonwerkersbedrijven		X	X			X	X			X	X			
aantal werkzame personen bij werktuigcoöperatie		X	X			X	X			X	X			

1) regelmatig en niet regelmatig werkzaam, man of vrouw; bij 5 klassen is de classificatie:

> 40 uur
30 > 40 uur
20 > 30 uur
10 > 20 uur
< 10 uur

4.3. V e e s t a p e l

Landbouwtelling mei		1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
rundvee*)															
- jongvee (geen mest- of) wéidevee		X	X	X	X	X	X	X	X	2)	X	X	X	X	X
- mest- en kalfkoeien		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- stieren		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- mestkalveren		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- ander jongvee voor de mesterij		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- melk- en weidekoeien		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
hokcapaciteit mestkalveren											X				
varkens										2)					
- biggen tot 20 kg		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- mestvarkens 20-50 kg		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- mestvarkens > 50 kg		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- varkens 20-50 kg		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- fokvarkens		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
hokcapaciteit mestvarkens											X ²⁾				
paarden (inclusief pony's)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
schapen															
- lammeren		X	X	X	X	X	X	X	X	X	2)	X	X	X	X
- overige		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
geiten		X									X				X
kippen															
- slachtkuikens		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- moederdieren van slachtrassen															
- leghennen		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
hokcapaciteit															
mestcapaciteit slachtkuikens															
eenden															
- jonge eenden (slacht)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- eenden voor de leg		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
kalkoenen		X													
- jonge kalkoenen (slacht)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- kalkoenen (broedeleien)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
overig pluimvee											X				X

2) specificatie naar ras op extra formulier bij de landbouwtelling
 *) zie voor bedrijven met melk/kalfkoeien ook 4.9.

4.4. Tuinbouw open grond

	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Landbouwtelling mei														
Groenten														
- aardbeien	x	x	3)	3)	3)	x	3)	3)	3)	x	x	x	x	x
- andijvie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- asperges														
- asurken														
- schorseneren														
- bloemkool	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- erwten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- vroege sluitkool	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- hersftkool	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- bewaarkool														
- knolselderij														
- kropsla														
- poot- en plantuien														
- prei														
- spinazie														
- spruitkool														
- stamperciebonen														
- tuinbonen														
- stokbonen														
- stamlabonen														
- was- en bospeen														
- winterpeen														
- witlofwortel														
- zaauien														
- zilveruitjes														
- overige groenten (open grond)														
pit- en steenvruchten														
- appelen	x	x ⁵⁾	x	x	x ⁵⁾	x	x	x ⁵⁾	x	x	x ⁵⁾	x	x	x
- peren	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- pruimen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- morellen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- kersen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- overige pit- en steenvruchten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
klein fruit														
- frambozen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- zwarte bessen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- rode bessen														
- witte bessen														
- bramen														
- overig klein fruit	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

4.4. Tuinbouw open grond (vervolg)

Landbouwteeling mei	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
tuinbouwzaden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
bloemkekerijgewassen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- trekheesters														
- bolbloemgewassen														
- overige bloemkekerijgewassen														
boomkekerijgewassen (inclusief onderstammen)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- bos- en haagplantsoen														
- laan/park/vruchtbomen														
- roze struiken														
- sierconiferen														
- overige sierheesters en klimplanten														
vaste planten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
bloembollen en -knollen														
- hyacinten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- tulpen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- narcissen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- gladiolen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- lilies														
- irissen														
- overig bijgoed	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
witloftrek														
champignonteelt														
aantal cellen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
totale teeltoppervlakte	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
v.v. met doorgroeiende compost														

3) specificatie groenten open gronden op bijformulier

4) definitieve oogstraling op bijformulier

5) onderzoek appelen en peren op bijformulier

4.5. Tuinbouw onder glas

Landbouwtelling mei	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
groenten														
- tomaten ⁶⁾	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- komkommers ⁶⁾	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- aardbeien ⁶⁾														
- paprika ⁶⁾														
- augurken ⁶⁾	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- overige groenten ⁶⁾	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- opkweekmateriaal groenten														
fruit														
- druiven	x ⁶⁾	x ⁶⁾	x ⁶⁾	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- overig fruit	x ⁶⁾	x ⁶⁾	x ⁶⁾	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
bloemwekerijgewassen														
- alstroemeria														
- smayllis (inclusief van de bol)														
- anjers	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- anthurimus														
- chrysantem														
- fresia's														
- gerbera's														
- lilies														
- orchideeën														
- rozen														
- overige snijbloemen														
- snijgroen														
- potplanten														
- overige bloemwekerijgewassen														
- opkweekmateriaal snijbloemen														
boomwekerijgewassen														
vaste planten														
tuinbouw onder glas (totaal):														
- totaal	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- plat glas	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- staand glas (koud)														
- staand glas (verwamd)	x	x	x	x	x	x ⁷⁾	x ⁷⁾	x	x	x	x	x	x	x

6) oppervlakte verwarmde en koude kas apart aangegeven

7) naar energie drager (zie 4.9.)

4.6. Akkerbouw

Landbouwtelling mei	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
- wintertarwe		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- zomertarwe	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- wintergerst	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- zomergerst	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- rogge	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- haver	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- kornelmais														
- mengsels van granen (korrel)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- groene erwten (droog te oogsten)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- schokkers	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- kapucijners en grauwe erwten														
- bruine- en (witte) bonen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- veldbonen														
- koolzaad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- karwijzaad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- blauwmaanzaad														
- vlas	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- suiker- en voederbieten zaad														
- graszaad														
- pootaardappelen ¹⁰⁾	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁹⁾	x	x ⁸⁾	x	x	x
- consumptie (en voeder) aardappelen	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁹⁾	x	x ⁸⁾	x	x	x
- fabrieksaardappelen	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁹⁾	x	x	x	x	x
- suikerbieten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
- voederbieten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- luzerne														
- groenbemestingsgewassen														
- snijmais	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x ⁸⁾	x	x	x
- overige akkerbouwgewassen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

8) definitieve oogstraming op bijformulier

9) specificatie aardappelrassen

10) naar grondsoort

4.7. Bedrijfsindeling

Landbouwstelling mei	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
- akkerbouw (gem. maat)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- blijvend grasland (gem. maat)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- tijdelijk grasland (gem. maat)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- tuinbouw (gem. maat):														
open grond														
onder glas														
- braakliggend land (gem. maat)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- cultuurgrond (gem. maat)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
w.v. bij het hoofdbedrijfsgebouw	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
. eigendom	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
. pacht	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
. andere expl. vorm	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- (Af) onderteelt (boomgaard)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- cultuurgrond (kad. maat)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
tuin voor eigen gebruik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
grienden, riet, biezen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
kerstdennen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
bos	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niet in gebruik zijnde cultuurgrond	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
overige gronden (gebouwen, erf, etc.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- totale bedrijfsoppervlakte (kad. maat)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- lijnvormige beplantingen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- aantal (bedrijfs) kavels	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- zaaiklaar land (ge-) verhuurd														
. van/aan (naam/adres)														
. produkt en oppervlakte														
- zaaiklaar land gehuurd in een andere gemeente														

11) zie ook "overige gegevens" (4.9.)

12) indeling: erf/gebouwen en overige grond

4.9. Overige gegevens

Landbouwtelling mei	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
- vijziging oppervlakte cultuurgrond t.o.v. een jaar eerder (gem. maat)														
- teelt u dit jaar groenten in de open grond (ja/nee)														
. zo ja op contract														
. van plan telen late groente														
. zo ja op contract														
- trekken van bloembollen														
- contractuele bindingen														
Het hoofdbedrijfsgebouw is: 13)														
. in eigendom														
. in erfpacht														
. gepacht														
. niet van toepassing														
- vruchtopvolging met:														
. tuinbouwgewassen														
. andere gewassen														
- hoeveel bijenvolken gebruikt u														
- hoeveel komt u tekort														
Bedrijven met melk/kalkoeien														
- oppervlakte cultuurgrond huiskavel														
- is een diepkoeitank aanwezig														
- is de melkveestal een:														
. loopstal														
. andere stal														
. niet van toepassing														

13) zie ook "bedrijfsindeling" (4.7.)
hokcapaciteit zie "veestapel" (4.3.)

LITERATUUR

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK, 1980. Toelichting op de vragenlijsten bij de landbouwtelling mei 1980. CBS, Voorburg.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT, 1976. Standaardbedrijfseenheden 1975, Mededelingen no. 155. Landbouw-Economisch Instituut, 's-Gravenhage.